

A Hormuzi-szoros válsága erősíti Kína zöld stratégiáját - bár az új ötéves terv nem vállal sok klímacélt

Kína a világ legnagyobb szén-dioxid-kibocsátója, mégis a globális zöld átállás egyik fő motorja lett az olcsó napelemekkel, akkumulátorokkal és villanyautókkal. A 2026-2030-as új kínai ötéves terv folytatja a tiszta energiák gyors fejlesztését, de továbbra sem vállal egyértelmű kibocsátáscsökkentési célokat. A kínai klímastratégia így inkább iparpolitika, mint klasszikus klímavédelem – és a keleti óriás terveire az iráni háború okozta olajsokk idején különösen érdemes odafigyelni. A Másfél fok heti kitekintésében Bart István klímapolitikai szakértő elemez.

Paradox módon Kína egyszerre a klímaváltozás főgonosza hatalmas szénfogyasztása miatt, és egyben a megmentőnk is, hiszen Kínának köszönhetjük az olcsó villanyautókat, napelemeket, akkumulátorokat. Az utóbbi években tapasztalható klímavédelmi lelassulásban az egyetlen biztató reménysugár a kínai zöldgazdaság rohamos fejlődése, a napelemek és a villanyautók elképesztő tempójú terjedése stb. Bár Kína felelős a világ kibocsátásának majd egyharmadáért, az erőteljes zöld átállással az utóbbi években sikerült megfékezni a kínai szén-dioxid-kibocsátások növekedését. A kínai zöld átállás pedig az export útján világszerte gyorsítja az átállást.

Vigyázó szemetek Pekingre vessétek

A zöld átállás Kínában nem organikus folyamat, sokkal inkább a kínai kormány stratégiai tervezésének, illetve állami támogatásainak az eredménye. Ezért a Föld jövője szempontjából alapvető fontosságú, hogy mi van a híres kínai ötéves tervekben. A legújabb, 2026-2030-ra szóló, immár 15. ötéves terv tervezete 2026 márciusában jelent meg.

A terv vegyes képet ad, vannak benne biztató dolgok és kevésbé örömteli elemek is. Biztató az, hogy a terv továbbra is az „új energiák” erőteljes fejlesztését irányozza elő – 2030-ra el kell érni, hogy a teljes energiafogyasztás 25%-a tiszta forrásból (azaz megújulóból vagy atomból) jöjjön, szemben a 2025-ös szűk 22%-kal. Az mostani trendek alapján erre jó esély van, és ez jó eséllyel csökkenteni fogja a kibocsátásokat – 2025-ben volt az első év, amikor nem csak részarányában, hanem abszolút értékben is csökkent az ország fosszilis áramtermelése.

Nem túl acélos klímacélok

Ami nem jó az az, hogy az üvegházgázok csökkentésére vonatkozó célok el vannak maszatolva, nem egyértelműek. Kína hagyományosan nem abszolút kibocsátási célokat határoz meg, hanem a gazdaság karbonintenzitásának növekedését célozza meg, vagyis azt, hogy ugyanannyi termelés egyre kevesebb egységnyi kibocsátással járjon. Az előző ötéves terv intenzitásnövelési céljai nem teljesültek, és az új terv céljai az előzőhöz képest is szerényebbek.

A fő probléma az intenzitási célokkal az, hogy ezektől akár nőhetnek is a kibocsátások – márpedig a klímaváltozás szempontjából csak a kibocsátások abszolút értéke számít. Abszolút kibocsátási célt a terv – a várakozásokkal ellentétben – most sem határozott meg. Csalódást jelent az is, hogy nincs a tervben konkrét szénkivezetési menetrend, csak annyi, hogy „ösztönözni kell a szén- és olajfogyasztás tetőzését”.

A mai feszült helyzetben látszik igazán a zöld ipar ereje

Az új energiák kiépülése tehát jó eséllyel tovább fogja csökkenteni Kína kibocsátásait, de a pekingi mandarinok ezt nem adják írásba. Ez nem szokatlan Kínától, hiszen a klímacéljaik rendszerint homályosan és nagyon visszafogottan vannak megfogalmazva – aztán részben túlteljesítik őket. A kibocsátások csökkenése Kína számára továbbra is inkább az energiaátmenet járulékos haszna, és nem elsődleges cél. Ez nem feltétlenül rossz stratégia a társadalmi elfogadhatóság szempontjából – az EU-ban jelenleg folyó klímapolitikai viták jól mutatják, hogy az olyan elvont és hosszútávú célok, mint a kibocsátások csökkentése, nehezen védhetők meg a választók napi problémáival, a megélhetési válsággal vagy a munkanélküliséggel foglalkozó intézkedésekkel szemben. Ezért Kína klímastratégiája elsősorban iparfejlesztésből áll, és nem csökkentési célokból.

Amikor ezt írjuk, mindössze két hete indult meg a legújabb közel-keleti háború, ami pillanatnyilag évtizedek óta nem látott léptékű fosszilis energiaválsággal fenyeget. A konfliktus által elzárt Hormuzi-szoroson át alapvetően Ázsiát és ezen belül Kínát látják el olajjal. Innen nézve a kínai zöld átállás, mint nemzetbiztonsági cél helyessége fényesen beigazolódik, és ami igazán figyelemreméltó, a cél nem jelent gazdasági terhet, sőt, ma már a kínai GDP-növekedés egyharmada a tiszta technológiákból származik. A háború rövid távon többletkiadásokat jelent majd, de középtávon egyértelműen Kína malmára hajtja a vizet, hiszen a fosszilis energia jelentette függőségéből világszerte a napelemek, szélturbinák, akkumulátorok, villanyautók jelentik a kiutat, ezeket pedig Kína gyártja.

Bart István klímapolitikai szakértő húsz éve foglalkozik az éghajlatváltozás társadalmi-gazdasági hatásaival és a klímakatasztrófa mérsékléséhez szükséges szakpolitikai megoldásokkal. Végzettsége jogász és várostervező. Volt már eurokrata, magyar köztisztviselő, független tanácsadó és civil is. Jelenleg az Environmental Defense Fund környezetvédelmi szervezet munkatársa, a Klímastratégia 2050 Intézet igazgatója, az Energiaklub elnökségi tagja és az Egyensúly Intézet szakértője. Rendszeresen tart előadásokat és ad interjúkat a médiának, emellett számos tanulmánya és cikke jelent meg a klímaváltozás témájában.

Sajtókapcsolat:

- Bart István klímapolitikai szakértő
- istvan.laszlo.bart@gmail.com

Eredeti tartalom: Másfélfok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/?p=29630>